

Інститут держави і права ім. В. М. Корецького
Національної академії наук України

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО
УКРАЇНИ**
Академічний курс

У двох томах
Том 1
Загальна частина
Підручник

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії правових наук України,
Заслуженого діяча науки і техніки
Я. М. Шевченко
Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів юридичних спеціальностей
вищих навчальних закладів

Київ
Видавничий Дім «Ін Юре»
2004

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

УДК 347.1
ББК Х623.0
Ц57

*Гриф надано Міністерством освіти і науки України
(лист № 1/11-1896 від 15 травня 2003 р.)
Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України
18 березня 2003 р. (протокол № 4)*

Відповідальний редактор:

Я. М. Шевченко — академік Академії правових наук України

Авторський колектив:

Бабаскін А. Ю., кандидат юридичних наук — глави 17; 18; 19; 29
Боднар Т. В., кандидат юридичних наук — глава 23
Бошицький Ю. Л., кандидат юридичних наук — глава 31
Венецька М. В., кандидат юридичних наук — глави 10; 11 (крім § 4);
12; 33
Дзера О. В., доктор юридичних наук, професор — глава 22
Єрмоєнко Г. В., кандидат юридичних наук — глава 9
Жилінкова І. В., доктор юридичних наук — глава 30
Канзафарова І. С., кандидат юридичних наук — глави 34; 35
Коссак В. М., доктор юридичних наук, професор — глава 4
Кучеренко І. М., кандидат юридичних наук — глави 14; 15; 24; 25
Луць В. В., доктор юридичних наук, професор — глава 20
Молявко О. М. — глави 6; 8; 32
Морозова С. Є. — глава 11 (§ 4)
Севрюкова І. Ф., кандидат юридичних наук — глави 5; 26; 27; 28
Стефанчук Р. О., кандидат юридичних наук — глави 3; 13; 16
Труба В. І., кандидат юридичних наук — глави 2; 21 (у співавторстві
з Шевченко Я. М.); 36
Шевченко Я. М., доктор юридичних наук, професор — передмова,
глави 1; 7; 21 (у співавторстві з Трубою В. І.)
Упорядник:
С. Є. Морозова — науковий співробітник Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України

Рецензенти:

Н. С. Кузнєцова, доктор юридичних наук, професор

В. І. Кисіль, доктор юридичних наук, професор

В. І. Семчик, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ: Академічний курс: Підруч.: У двох томах / За заг. ред. Я. М. Шевченко. — Т. 1. Загальна частина. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. — 520 с.

ISBN 966-313-007-5

Підручник підготовлений на основі нового цивільного законодавства України, зокрема Цивільного кодексу України.

У першому томі висвітлюються загальні положення щодо цивільного права, вчення про цивільне правовідношення, проблеми здійснення і захисту цивільних прав, цивільно-правової відповідальності. Значну увагу приділено особистим немайновим правам, правочинам, представництву і довіреності, строкам і позовній давності в цивільному праві. Розглядається вчення про особи в цивільному праві, зміст і сутність права власності, речових прав. Аналізується право інтелектуальної власності, зобов'язальне право (загальні положення), спадкове право.

Для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів.

ББК Х623.0

ISBN 966-313-007-5

© Колектив авторів, 2003

© Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре»,
2004

ПЕРЕДМОВА

У даному підручнику висвітлено всі цивільно-правові інститути, які існують у цивільному праві. У першому томі зосереджені загальні положення цивільного права, розглядаються важливі в теоретичному відношенні проблеми цивільного правовідношення, здійснення та захисту цивільних прав, проблеми цивільно-правової відповідальності, права власності, загальної теорії про зобов'язання, немайнових прав, спадкового права, висвітлюються проблеми, що стосуються фізичних і юридичних осіб, права власності та інших речових прав, права інтелектуальної власності, позовної давності, правочинів.

Викладення матеріалу структуровано відповідно до програми курсу цивільного права у вищих навчальних юридичних закладах.

Підручник написаний на підставі нового Цивільного кодексу України, прийнятого 16 січня 2003 р., і відображає результати доопрацювання цього Кодексу в результаті врахування пропозицій Президента України.

При написанні підручника було здійснено науковий аналіз цивільно-правових норм, висвітлено відповідність нового цивільного законодавства України товарно-грошовим відносинам, ринковому господарству. Зроблено оцінку нового цивільного законодавства згідно з відповідними засадами ініціативи і диспозитивності, юридичної рівності та взаємної майнової відповідальності.

Автори відмежували цивільно-правове регулювання від правового регулювання з допомогою Господарського кодексу України і дотримувалися позиції утвердження цивільно-правових засад при регулюванні економіки України. Окремі конкретні питання правового регулювання економічних відносин в Україні згідно з позицією Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) віднесені до проблематики Регулювання майнових відносин суб'єктів господарювання, де сказано, що законом можуть бути передбачені особливості регулювання майнових відносин у сфері господарювання.

Складне становище з цивільно-правовим регулюванням суспільних відносин не позначилося на позиції авторського колективу підручника, який розглядав цивільно-правові інститути як єдину систему правового регулювання цивільно-правових відносин.

У другому томі розглядаються питання щодо окремих інститутів цивільного права. Він цілком присвячений зобов'язальному праву, яке регулює цивільний оборот, і зосереджений на окремих його інститутах — купівлі-продажу, міни, ренти, дарування, підряду, перевезення, інституті послуг, зберігання, страхування, комісії, договору управління майном, договорах щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, договору комерційної концесії, кредитно-розрахункових відносинах, позадоговірних зобов'язаннях.

Принциповим є характер висвітлення в даному підручнику теоретичних питань цивільного права з позицій приватноправових засад, тому зміст підручника повністю відображає становлення цивільного права як приватного права у сучасному українському суспільстві в умовах ринкових відносин.

відносин.